

REPUBLIKA HRVATSKA
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA
GRAD VARAŽDINSKE TOPLICE
GRADSKO VIJEĆE

KLASA: 012-03/19-01/1

URBROJ: 2186/026-01-19-1

Varaždinske Toplice, 2019.

Na temelju odredaba članka 35. stavka 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj: 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13., 137/15., 123/17.), članka 31. Statuta Grada Varaždinskih Toplica („Službeni vjesnik Varaždinske županije“ broj 7/13., 26/13., 38/13., 4/18., 42/18.) i članka 26. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Varaždinskih Toplica („Službeni vjesnik Varaždinske županije“ broj 7/13., 26/13., 4/18.), Gradsko vijeće Grada Varaždinskih Toplica, na sjednici održanoj dana _____ 2019. donosi sljedeće

IZMJENE Statuta Grada Varaždinskih Toplica

Članak 1.

U Statutu Grada Varaždinskih Toplica („Službeni vjesnik Varaždinske županije“, broj: 7/13., 26/13., 38/13., 4/18., 42/18. u nastavku skraćeno: Statut), mijenja se članak 8. tako da isti glasi:

„Dan Grada Varaždinskih Toplica je 11. studenoga, blagdan svetog Martina i slavi se kao gradski blagdan.“

Članak 4.

Ove Izmjene Statuta Grada Varaždinskih Toplica objavljuju se u „Službenom vjesniku Varaždinske županije“, a na snagu stupaju osmog dana od dana objave.

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA

Franjo Prstec

Obrazloženje

Odredbom članka 8. stavka 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj: 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13., 137/15., 123/17.), propisano je da se Statutom grada podrobnije određuje njegov samoupravni djelokrug, **obilježja**, javna priznanja, ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela, način obavljanja poslova, oblici konzultiranja građana, provođenje referenduma u pitanjima iz djelokruga, mjesna samouprava, ustrojstvo i rad javnih službi, oblici suradnje jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave te druga pitanja od važnosti za ostvarivanje prava i obveza.

Budući da je dan Grada kao gradski blagdan koji se obilježava i svečanom sjednicom Gradskog vijeća, isti izvjesno jedno od važnih obilježja jedinice lokalne samouprave to se isti, uobičajeno i sukladno gornjem propisu, uređuje Statutom.

Blagdan svetog Martina jest blagdan koji se svečano obilježava u Gradu Varaždinskim Toplicama tradicionalno, već dugi niz godina, kao važan nadnevak za čitavo naselje i područje jedinice lokalne samouprave, tim više što sveti Martin ima i ulogu zaštitnika topličke župe. Važno je istaknuti kako se premještanjem proslave na dan zaštitnika župe koja se nalazi u sjedištu Grada, Varaždinske Toplice svojom praksom približavaju ostalim gradovima i općinama u okruženju koji, u najvećem broju, svoj dan obilježavaju upravo na blagdan zaštitnika njihove župe, odnosno župe u naselju gdje se nalazi sjedište jedinice lokalne samouprave. Detaljniji pregled te svojevrstna usporedba povijesne važnosti za Varaždinske Toplice svakog od dvaju nadnevaka – postojećeg i predloženog dana grada (10. kolovoza, blagdan sv. Lovre i 11. studenoga, blagdan sv. Martina), dostavlja se u prilogu, u obliku stručne obrade i mišljenja prof. Spomenke Vlahović, ravnateljice Zavičajnog muzeja.

Valja napomenuti kako se izmjenom ove odredbe ne dira u odredbe drugih općih akata čiji je predmet povezan uz svečano obilježavanje dana grada (primjerice, Odluka o javnim priznanjima Grada Varaždinskih Toplica, „Službeni vjesnik Varaždinske županije“, broj: 42/18.), obzirom da se u istima dan grada ne navodi datumski niti opisno.

Zaključno, napominje se kako se statut, pa i njegove izmjene i dopune donose u proceduri koja zahtijeva kvalificiranu većinu za usvajanje odluke, većinu svih članova predstavničkog tijela, u skladu s odredbom čl. 36. st. 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, (Narodne novine, broj: 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13., 137/15., 123/17.).

Sukladno navedenom, predlaže se Gradskom vijeću da sukladno vlastitim ovlastima određenima odredbom čl. 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, (Narodne novine, broj: 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13., 137/15., 123/17.) pristupi usvajanju predmetne odluke.

Jedinstveni upravni odjel Grada Varaždinskih Toplica

Prilog:

- *stručno mišljenje prof. Spomenke Vlahović, Zavičajni muzej Varaždinske Toplice od dana 23. svibnja 2019.*

Zavičajni muzej Varaždinske Toplice
Trg slobode 16
Klasa: 612-05/19-01/7
Urbroj: 2186/026-380-19-2
Varaždinske Toplice, 22. svibnja 2019.

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA	
GRAD VARAŽDINSKE TOPLICE	
Datum: 23.05.2019.	
Klasifikacijska oznaka	Grupa
011-03/19-01/1	05
Unikatni broj	Pril. Vrij.
2186/06-380-19-2	-

GRAD VARAŽDINSKE TOPLICE
N/r gradonačelnice DRAGICE RATKOVIĆ
M. Tita 4
42223 VARAŽDINSKE TOPLICE

PREDMET: Stručno mišljenje vezano uz mogućnost
promjene obilježavanja Dana Grada Varaždinskih Toplica

Poštovana gradonačelnice,

Na temelju e-maila od 22. svibnja 2019. godine, a vezano uz mogućnosti promjene obilježavanja Dana Grada Varaždinskih Toplica, s nadnevka 10. kolovoza na nadnevak 11. studenoga, donosimo sljedeće podatke:

do 2010. godine, Grad Varaždinske Toplice, slavio je i obilježavao dan Grada na dan sv. Lovre, 10. kolovoza. Odluka gradske vlasti donesena je prema povijesnim istraživanjima profesorice Božene Filipan iz Varaždinskih Toplica. Svi sljedeći podaci koje iznosimo, preuzeti su iz knjige spomenute profesorice, pod naslovom: „Varaždinske Toplice i naselja“ iz 2005. godine i preglednog rada iste pod naslovom: „Kraljevske sajamske povlastice-kulturno povijesni spomenici Varaždinskih Toplica“, koji je objavljen u zborniku radova međunarodnog znanstvenog simpozija Zagreb-Varaždin, 2002. godine pod nazivom: „Stvaralački potencijali u funkciji društveno-ekonomskog i kulturnog razvoja sjeverozapadne Hrvatske“.

Kao dosadašnji povijesni argument zbog kojeg se slavio dan Grada Varaždinske Toplice upravo na dan sv. Lovre, bio je povijesni dokument koji je prof. Filipan objavila u svojoj knjizi „**Varaždinske Toplice i naselja**“ na str. 119-122.

Povijesni dokument donesen je **9. kolovoza 1420. godine u Zagrebu**. U njemu Zagrebački kaptol propisuje prava i dužnosti svojim podložnicima trgovišta Toplice. Transkript prijepisa nalazi se u tzv. Crvenoj knjizi kaptola, JAZU II – c – 49.

Dokument predstavlja kaptolsku ispravu za trgovište Toplice i uređuje odnose u trgovištu Toplice, kao npr. da na dan sv. Lovre Mučenika, građani mogu birati svojeg suca, da moraju plaćati godišnje daće na svetkovine sv. Jurja i sv. Martina ispovjednika, da su obavezni na popravak kuća, gospodarskih zgrada, kanala, kupališta i sl.

Ako detaljnije pogledamo latinski prijevod tog povijesnog dokumenta u knjizi na stranici 121., koji su izradili Z. Zmailović i D. Sabadoš i njihov originalni prijevod tog dokumenta, može se uočiti kako su isti tekst naveli u prijevodu: „**Na spomen toga i trajnu sigurnost, objavili smo ove naše povlastice potvrđene dodavanjem autentičnog našeg pečata kao privjeska. Dan prije svetkovine blaženog Lovre mučenika**“, što bi značilo da je isprava donesena i potvrđena dan prije svetkovine sv. Lovre, tj. **na datum 9. kolovoza 1420. godine**.

Ako potražimo **točan datum slavljenja dana sv. Lovre**, prema izvoru **Wikipedije**, onda je to prema **katoličkoj crkvi, 10. kolovoz**. Sveti Lovro je kršćanski svetac, rimski đakon, koji je bio pogubljen za vrijeme cara Valerijana. Zaštitnik je komičara, mesara, kuhara, knjižničara, kožara i studenata. Prema povijesnim izvorima, danas se zna da mu je za vrijeme vladavine rimskog cara Valerijana, 258. godine bila odrubljena glava.

Vežano na Vaš upit, za pomicanje dana Grada Varaždinske Toplice s dosadašnjeg dana sv. Lovre-10. kolovoza na blagdan sv. Martina (kojemu je posvećena župna crkva u Varaždinskim Toplicama)-11. studenoga, slobodni smo iznijeti sljedeće stručno mišljenje:

- svi gradovi u okolici Varaždinskih Toplica, obično svoj dan grada slave na dan zaštitnika župe i crkve, koja se nalazi u gradu ili mjestu
- sveti Martin bio je sin rimskog tribuna u Sabatiji, danas Szombathely u Mađarskoj, prvi svetac koji nije bio mučenik, zaštitnik je vinara, vinogradara, vojnika i konjanika, uzgajivača konja i gusaka
- spomendan mu je na **11. studenog**, i taj dan se slavi u tradiciji hrvatskog naroda kao **Martinje**, kada se krsti vino
- Varaždinske Toplice okružuju brežuljci i mnogi vinogradi, te više seoskih turizama i vinskih cesta, u gradu postoji i Udruga vinogradara
- u današnjem gradu nalazi se i poznati antički lokalitet, koji također datira iz perioda antike, tj. vladavine Rimljana, a u antički grad dolazili su u povijesti legionari-rimski vojnici, te izgradili prve antičke terme, nadaleko poznate u Hrvatskoj
- ispod padine današnje crkve uz šetnicu, prije nekoliko godina je postavljena turistička tabla koja upozorava posjetitelje grada da sa područja današnje Mađarske prema Varaždinskim Toplicama vodi trasa puta označena kao put svetog Martina (popis sakralnih objekata sa njegovima imenom)
- u spomeničkom inventaru, najstarija je župna crkva sv. Martina biskupa, koja se spominje već 1334. godine u popisu župa zagrebačke biskupije, barokizirana je u 18. stoljeću, a od stare gotičke crkve, ostala je sačuvana apsida, koja je s vanjske strane poduprta sa četiri stupnjevanja kontrafora kao i toranj. Spomenuta župna crkva danas se nalazi na popisu vrlo vrijedne i zaštićene sakralne baštine.

Na temelju svih podataka koje smo uspjeli sakupiti iz literature, kao i iz razgovora sa župnikom Stjepanom Mostečakom, mišljenja smo da smo naveli dovoljno detaljan pregled svih povijesnih podataka i činjenica, kako biste Vi i vijećnici Grada Varaždinske Toplice, mogli razmatrati prijedlog za promjenu dana Grada.

S poštovanjem,

V. D. RAVNATELJICE
Spomenka Vlahović, dipl. arheolog

Spomenka Vlahović